

Mytnyk A. Ya. Preparation of the future teacher for formation of social success of a junior pupil.

The article reveals the ideas of the concept 'the social success of a junior pupil'; a considerable characteristic of such a virtue is given; psychological and pedagogical peculiarities of education in the pedagogical institutions of higher education, that are aimed to prepare the future teacher for formation of the mentioned virtue of a junior pupil, are presented; the lectures with a problematic nature are offered; a role training is revealed as the way of learning and as the main methods of student's work organization in group at the seminar session; an ontology is presented as a way of submission of information of a particular science branch. The requirements to the lecturer in the pedagogical institutions of higher education.

Keywords: *the social success of a junior pupil, a lecture with a problematic nature, an ontology, a role training.*

УДК 373.2:811.111

Орлова Н. В.

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ОСОБЛИВОСТІ НАПОВНЕННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізовані та узагальнені контентні та організаційні особливості процесу навчання англійської мови у початковій школі з погляду концепції "Нова українська школа". Автор припускає, що врахування лінгвістичних, когнітивних, психологічних та соціокультурних чинників в процесі навчання англійської мови в початковій школі вплине на його успішність, а також буде сприяти ефективній розробці та продуктивному впровадженню нової за наповненням і формою навчальної діяльності. Автором привертається увага до важливості обізнаності вчителів щодо практичної значущості принципів комунікативності, дієвості та культурологічності, а також знань про вікові особливості, типи особистості та темпераменту учнів початкових класів для покращення як процесу, так і результатів навчання англійської мови на цьому освітньому рівні. У статті наголошується на необхідності створення умов для комплексного засвоєння матеріалу для того, щоб забезпечити спілкування англійською мовою вже з перших уроків. Вчителям потрібно усвідомлювати, що оптимальний навчально-виховний ефект може бути досягнуто лише тоді, коли матеріал, що вивчається, пов'язаний з реальними мовленнєво-життєвими ситуаціями, а учні впевнені у практичній цінності та справжньому використанні отриманих на уроках знань.

Ключові слова: *англійська мова, особистісна орієнтованість навчання, початкова школа, Нова українська школа, організаційні та контентні особливості.*

Зміни, що торкнулися початкової освіти в рамках формування і розвитку Нової української школи (далі – НУШ), віддзеркалились у трансформаціях в контексті навчання як іноземним мовам в цілому, так і англійської мови (далі – АМ), зокрема, учнів початкової школи, що має бути орієнтованим і спрямованим на вивчення АМ не як теоретичної дисципліни, що переважно надає інформацію *про* мову, ніж навчає утилітарним навичкам мовленнєвої діяльності, а на формування і розвиток потрібних компетентностей, які б сприяли становленню учнів початкової школи як упевнених, самодостатніх, соціально-пристосованих і конкурентоспроможних майбутніх дорослих громадян, які будуть здатні благополучно існувати та продуктивно функціонувати в мультикультурному, мультинаціональному та полілінгвістичному сьогоденні. Тенденції останніх десятиліть асоціюються з поширюванням міжнародних контактів, глобалізаційними чинникам та зростанням впливу мультикультуралізму, що позначається і на потребах в оновленні змісту навчання АМ. Як слушно вважають фахівці, і що зазначено у Навчальній програмі для загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладів, навчання АМ має бути зорієнтовано у комунікативно-діяльнісне, особистісно-орієнтоване та культурологічне спрямування [1]. Таким чином, ці факти підводять до переосмислення теоретичних та практичних засад навчання АМ, що включає попередній аналіз і узагальнення даних, що комплексності особливостей навчання АМ для подальшого впровадження їх у навчальний процес у початковій школі .

Особливості навчання англійської мови у початковій школі вивчаються низкою вітчизняних науковців як теоретиків, так і практиків. Проблематика концепту Нової української школи аналізується у роботах Н. Ничкало. Аспекти, пов'язані з вивченням ігрової діяльності, досліджуються у працях І Андрійко, Т. Піроженко, Т. Шкваріної та інших методистів і науковців, особливості питань рівня та якісних характеристик мотивації у навчальному процесі описані в

роботах Е. Кирічук, А. Маркової, Н. Орлової, А. Ліпкиної та інших. В доробках О. Вишневського та О. Шерстюк вивчаються теоретичні та практичні засади перебудови навчання АМ, тоді як лінгвістичні чинники формування англомовної мовленнєвої компетенції молодших школярів вивчені та описані в працях В. Редько, В. Плахотник та інших.

Проте, саме особливостям навчання АМ в контексті НУШ поки що не приділялося достатньої уваги з боку сучасної педагогічної науки. Не вистачає робіт, що систематизували і узагальнювали новітні рекомендації та розглядали комплексний характер навчання АМ у початковій школі на сучасному етапі.

Метою статті виступає намагання дослідити, описати, систематизувати та узагальнити фактори, що є характерними для сучасного процесу навчання АМ у початковій школі з наданням попередніх рекомендацій щодо подальшої ефективної імплементації в сучасній системі задля успішності та результативності вивчення англійської мови учнями початкової школи.

Згідно із сучасними принципами Міністерства освіти і науки України, навчання АМ у початковій школі має носити комунікативно-діяльнісний, особистісно-орієнтований та культурологічний характер [1]. Таким чином, методологічна основа навчальної діяльності в процесі навчання АМ повинна теж відповідати цим критеріям. Саме навчання АМ має ґрунтуватися на засадах комунікативності, активного діяльнісного залучення учнів у навчальний процес, орієнтуватися на особистості учнів початкової школи з урахуванням їхніх вікових особливостей, рівня самооцінки, ступеню готовності та бажання спілкуватися АМ та поєднувати в собі навчання як безпосередньо АМ, так і культурних особливостей країни, мова якої вивчається, що також передбачає допомогу у подоланні окремих труднощів, пов'язаних з різним рівнем та інтенсивністю культурного шоку в учнях початкових класів, які походять з неоднорідного соціального, інтелектуального та культурного середовища та мають різний життєвий та побутовий досвід [2, с. 149]. До того, навчання АМ повинно узгоджуватися з віко-відповідними принципами, що стосуються фізіологічних і психологічних особливостей дітей молодшого шкільного віку, які мають власні особливості навчання мови, є слабо сфокусовані на тому, що вчать, але можуть отримувати інформацію з усього, що відбувається навколо. Крім того, діти активно залучаються у діяльність, що пов'язана з їхнім власним життям і досвідом. Утім доволі складно, а інколи й неможливо підтримувати уваги і зосередженість дітей на одному виді діяльності протягом тривалого часу. Цінною якістю дітей є змога швидко ставати компетентними у мовних навичках. Проте вони також швидко і забувають вивчене, якщо не мають постійної практики його використання [2, с. 149]. Крім того, діти формують і розвивають граматичні навички на інтуїтивному рівні. Переваги учнів молодшого віку, як то пластичність головного мозку, неаналітичність, низький рівень інгібіції, слабо окреслена групові залежність і тотожність та спрощене запам'ятовування дозволяють зробити припущення, що у дитячому віці учні успішніше навчаються англійської мови природному, неформальному, тобто неакадемічному середовищі [3, с. 83].

Головною метою навчання АМ залишається формування загальної комунікативної компетентності, основою якої виступають комунікативні уміння, сформовані на базі мовних знань і навичок [4]. Це, з одного боку, означає, що наявність вмінь говоріння, слухання, читання і письма АМ має бути доповнена країнознавчими знаннями з географії, історії, культури, а також бажанням і готовністю взаємодіяти з представниками іншомовного суспільства. З другого боку, АМ можна використати для отримання таких знань і формування необхідних умінь. Обидва боки є характерною особливістю навчальної дисципліни "Англійська мова". Розуміння цінності АМ як інструмента в процесі діалогу різних культур веде до усвідомлення важливості пошуків нових підходів до організації процесу навчання АМ, що має включати в себе ознайомлення та вивчення учнями початкової школи нової для них, іншої культури. Особливість навчання АМ порівняно з іншими предметами полягає не лише в оволодінні та засвоєнні певного обсягу знань або формулювання практичних навичок і вмінь учнів в певній сфері людської діяльності, але й в навчанні спілкуванню АМ, тобто взаємодії з англомовними представниками інших країн. Найсуттєвіша складність полягає у тому, що англомовне спілкування одночасно виступає **метою** навчання, **засобом** навчання, **кінцевим результатом** навчання і **шляхом** до цього результату. Реалізація навчально-практичного аспекту, виховного аспекту, освітнього аспекту і розвивального аспекту відбувається у змісті навчання АМ, що складається з трьох компонентів: лінгвістичного, мовленнєвого та соціально-культурного матеріалу. Психологічна складова визначає знання та навички, що мають бути сформовані на окремих етапах процесу навчання, демонструє психологічні особливості, пов'язані з вивченням АМ. Методологічна складова – це прийоми навчання різним аспектам мови та видам мовленнєвої діяльності.

Процес навчання АМ досить багатогранний з основною метою у розвитку здібностей учнів, підготовці до міжкультурного спілкування, формуванні в учнях уміння іншомовного спілкування, що надалі сприятиме інтеграції особи до світової спільноти. Зміст навчання АМ включає сфери спілкування, теми і ситуації, мовний і країнознавчий матеріал тощо. Навчання АМ є довготривалим і складним за своєю структурою та наповненням процесом. Багато складових залучені до нього і виступають запоруками його успішності. Недоцільно віддавати перевагу одному або іншому фактору. Під час розробки теорії навчання АМ або практичної методики навчання АМ, що базуються лише на лінгвістичному або когнітивному підґрунті, фахівці не зможуть урахувати психологічні фактори, які включають егоцентристські фактори, мотивацію, окремі соціокультурні чинники, – тобто ті елементи, що можливо об'єднати у афективну сферу процесу навчання АМ, яка складається із зовнішніх факторів (соціокультурних показників) і внутрішніх факторів (особистісних чинників). Розглядати і аналізувати його лише з позицій однієї, наприклад, когнітивної сфери було б неправильно, адже картина виявиться неповною і однобокою. У процесі навчання АМ когнітивна сфера тісно взаємодіє з афективною стороною навчального процесу, а також із соціокультурними факторами. По-перше, внутрішня сторона афективності, як-то особистісні чинники, має безпосереднє відношення до успішності у навчанні АМ. По-друге, зовнішні фактори, до яких відносяться соціокультурні показники, що проявляються у процесі навчання АМ, зводять разом не лише дві мови – рідну та іноземну, – але й дві культури, адже з вивченням АМ учні пізнають і привласнюють норми, звичаї і традиції культури мови, що вивчається [5, с. 121]. Серед специфічних афективних факторів людської поведінки, що безпосередньо впливають на навчання АМ, виокремлюють самооцінку, атрибутивність і самоефективність, бажання і готовність до комунікації, інгібіцію, ризикування, тривожність, емпатію, екстраверсію, мотивацію та особистісні типи. Самооцінка є, можливо, найбільш впливовим аспектом людської поведінки. Можна з легкістю стверджувати, що жодна успішна діяльність не відбудеться без певної долі самооцінки, самовпевненості, усвідомлення себе та самоефективності – віри у власні сили впоратися з цією діяльністю. Результати досліджень, проведених у різні роки вченими і групами вчених таких, як Аделаїда Гайде, Гарднер та Ламберт, Воткінс, Біггс і Ремі, підтвердили той факт, що самооцінка є важливою складовою процесу навчання АМ. Очевидним є взаємний зв'язок та залежність успішності у навчанні АМ і рівня самооцінки. Результати досліджень Аделаїди Гайде показали, що викладачі у змозі позитивно впливати як на підвищення якості знань, так і на емоційне благополуччя учнів. Висновки Андрес також підтверджують, що правильно підібрані й використані методики і техніки допоможуть студентам “розправити крила” [6, с. 155]. Отже для успішності навчального процесу викладачам потрібно приділяти оптимальну кількість уваги як лінгвістичним цілям, так і особистостям своїх учнів.

Навчання мовного матеріалу у початковій школі будується на вивченні фонетики, лексики, граматики. Засвоєння мовного матеріалу відбувається комплексно, що дає змогу забезпечити спілкування АМ з перших уроків. Навчання вимови у початковій школі має практичну спрямованість. Першочергове значення має відбір фонетичного мінімуму, що забезпечує оволодіння АМ як засобом спілкування, в межах, визначених програмою. Основними вимогами до вимови учнів є фонематичність, тобто рівень приблизної наближеності до правильної вимови та швидкість. Для нейтралізації негативного впливу інтерференції рідної мови потрібно робити порівняльний аналіз фонологічних систем рідної та іноземної мови для передбачення можливих труднощів та шляхів їх подолання [4, с. 79].

Фонетико-інтонаційні вправи спрямовані на формування навичок вимови в умовно-мовленнєвих фонетично спрямованих видах діяльності, до яких відносять лічилки, римовки, пісні, дражнилки тощо. На початковому етапі навчання АМ важливо вивчати її разом з культурою і традиціями. Тому для використання на уроках варто обирати традиційні вірші, пісеньки та римовки з характерними звуками. Вони допомагають виховати у дітей повагу, культуру поведінки, толерантне ставлення до інших людей, інших, нетипових і незвичних для учнів, культурних норм тощо [5, с. 122]. Фонетичний матеріал має засвоюватись у поєднанні з лексичним і граматичним. Неспеціальні фонетичні вправи виконуються під час формування лексичних навичок, граматичних навичок під час опрацювання мовленнєвих граматичних зразків, під час навчання техніці читання, в якому важливо передати інтонаційно-емоційне забарвлення радості чи суму, впевненості чи сумніву та інших, вивчення вірша та його розповідь.

Основною метою навчання граматики у початковій школі є формування в учнів граматичних навичок, як одного з важливих компонентів мовленнєвих умінь в галузі аудіювання, говоріння,

читання, письма. Оволодінню граматичним матеріалом сприяє вивчення його на основі порівняння з рідною мовою, порівняння нових, для учнів, явищ з вже відомими, раніше вивченими явищами даної мови, використання зразків для дій за аналогією, трансформація структур. Оптимальний навчально-виховний ефект досягається лише тоді, коли учні впевнені у практичному використанні знань, коли матеріал, що вивчається, пов'язаний з реальними мовленнєво-життєвими ситуаціями [4, с. 81]. Тому варто виходити з життєвих ситуацій, типових випадків вживання граматичних конструкцій, щоб учні усвідомили реальний, практичний бік необхідності володіння даною конструкцією або явищем.

Основною метою навчання лексики є формування репродуктивних та рецептивних лексичних навичок, а також навичок користування різними видами словників та навичок обґрунтованої здогадки. Вправи на засвоєння лексичного матеріалу на етапі початкової школи мають усний характер. Важливим є ретельний відбір лексичного матеріалу, що має бути поданий не в ізольованому вигляді, а в поєднанні з граматикою та спільно з засвоєнням фонетичних явищ.

Як вже було зазначено, навчання АМ в школі передбачає досягнення практичних, освітніх та виховних цілей. Однією з практичних цілей є навчання розумінню на слух живого мовлення (англомовного) та мовлення, що записано на плівці, побудованого на вже засвоєному навчальному матеріалі. Аудіювання – це активний процес, що пов'язаний з міркуванням, тому що спрямований на сприйняття, розпізнавання, узнавання та розуміння кожного разу нових мовленнєвих повідомлень. А це передбачає комбінування певних навичок, використання їх з відносно ситуації, що весь час змінюється. В структуру аудіювання входять механізм антиципації аудіювання або ймовірного прогнозування смислового змісту і психофізіологічні механізми аудіювання механізм сприйняття мовлення (рецепція).

Говоріння як продуктивний вид мовленнєвої діяльності характеризується наступними аспектами: внутрішньою потребою у спілкуванні, зовнішньою та внутрішньою активністю, підпорядкованістю практичній меті, ситуаційністю як усвідомленням співвідношення змісту і мовного оформлення висловлювання з умовами спілкування, спонтанністю, тобто непередбаченістю мовленнєвої діяльності, що залежить від ситуації та темпу [4, с. 85]. Навчання говорінню – це лише частина навчання усному мовленню, тому що усна форма включає в себе і говоріння, і аудіювання. Основними завданнями навчання говоріння є формування вимовних (артикуляційних та інтонаційних навичок говоріння), лексичних навичок говоріння, граматичних навичок говоріння, навичок для оволодіння діалогічними єдностями, мікродіалогами, різними типами діалогу, навичок для оволодіння мікромонологами та різними типами монологу. Мета діалогічного мовлення – навчити учнів мовленнєвої взаємодії в межах заданої ситуації. Говоріння в монологічному мовленні представляє певну складність для учнів як рідною, так і іноземною мовами. Воно пов'язане з вибором того, що сказати і як сказати. Метою навчання монологу на початковому етапі є формування уміння здійснювати монолог-опис, який стверджує наявність або відсутність певних об'єктів, описує природу, людину, предмети, їх просторове розміщення, називає якості та ознаки; монолог-розповідь (про себе, про родину, про свій клас) та монологічне повідомлення. Отже, процес навчання говоріння має бути ситуаційним і комунікативно спрямованим зі сформованою системою лексико-граматичних навичок з АМ.

Читання – це один із видів мовної діяльності, що має велике пізнавальне значення і фактично реалізує основні цілі навчання. Читання є автономним засобом спілкування і пізнання. Воно є рецептивним видом діяльності, яке включає сприйняття і обробку читачем об'єктивно існуючого тексту. Результат читання – здобуття інформації. Перша задача при навчанні читання полягає в тому, щоб навчати учнів сприймати графічні образи і пов'язувати їх з відповідними звуковими та рухо-моторними образами, для цього вони повинні оволодіти технікою читання. Читанню треба навчати з погляду процесу отримання інформації, при цьому отримання активного та самостійного.

Письмове мовлення виступає ефективним засобом поглиблення навчання АМ в умовах відсутності англomовного середовища і слугує важливим каналом пізнання культури англomовних країн тощо. Письмове мовлення включає цілий комплекс навичок, як-то графічні навички, навички каліграфії, навички орфографії, навички побудови письмового висловлювання, тобто навички складання композиції, а також лексичні та граматичні навички. Формування цих навичок відбувається в певній послідовності: від формування графічних навичок, оволодіння каліграфією, засвоєння типових звуко-буквенних відповідностей через написання орфографічних диктантів, переказів тощо. Навчання письма сприяє формуванню умінь говоріння і читання. Перше завдання

– навчити правопису, але головним виступає навчання уміння письмово викладати свої думки. На кінець початкового ступеня учні повинні вміти висловлюватись у письмовій формі за схемою або ситуацією.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Процес навчання АМ у початковій школі має теоретично обґрунтуватися і реалізуватися на практиці з урахуванням віку учнів, потреби учнів, особистісних якостей молодших школярів тощо, у найбільш вигідних для продуктивного навчання АМ комбінаціях. Подібний підхід набуває все більшої популярності у царині навчання АМ. Нове бачення освіти має на меті створення мотиваційного середовища для учнів під час навчання АМ. Тому сьогодні викладачам потрібно постійно вдосконалювати власні знання про особливості навчання АМ у початковій школі, впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції та йти в ногу з часом. Підходи до ефективного формувального оцінювання навчальної діяльності молодших школярів в контексті оцінювання задля покращення процесу навчання потребують додаткових теоретичних розвідок і експериментальних досліджень в контексті їхньої імплементації у навчання АМ у початковій школі.

Використана література:

1. Іноземні мови : навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів // Інтернет ресурс. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf>
2. Орлова Н. В., Кучай Т. П. Вікові особливості вивчення іноземної мови. *Наукові записки*. Випуск 99. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград : ПБВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. С. 147-158.
3. Saville-Troike Muriel (2009) *Introducing Second Language Acquisition*. New York : Cambridge University Press.
4. Орлова Н. В. Методика навчання іноземних мов: Конспект лекцій з дисципліни для студентів освітнього рівня бакалавр спеціальностей 012 (6.010101) Дошкільна освіта, 013 (6.010102) Початкова освіта. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2019. 124 с.
5. Орлова Н. Культурологічні засади навчання іноземних мов у початковій школі. *Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті. Діалог культур як чинник інтеграції*. Матеріали IV-ї Міжнародної науково-практичної конференції. Варшава – Ужгород – Херсон : Посвіт, 2019. 290 с. С. 120-122.
6. Brown H. Douglas (5th ed.) (2007) *Principles of language teaching and learning*. White Plains, NY : Pearson Education.

References:

1. Inozemni movy : navchalna prohrama dlia zahalnoosvitnikh ta spetsializovanykh navchalnykh zakladiv // Internet resurs. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf>
2. Orlova N. V., Kuchai T. P. Vikovi osoblyvosti vyvchennia inozemnoi movy. *Naukovi zapysky*. Vypusk 99. Seria: Pedagogichni nauky. Kirovohrad : RVV KDPU im. V. Vynnychenka, 2011. S. 147-158.
3. Saville-Troike Muriel (2009) *Introducing Second Language Acquisition*. New York : Cambridge University Press.
4. Orlova N. V. Metodyka navchannia inozemnykh mov: Konspekt lektsii z dystsypliny dlia studentiv osvitnoho rivnia bakalavr spetsialnostei 012 (6.010101) Doshkilna osvita, 013 (6.010102) Pochatkova osvita. Cherkasy : Chabanenko Yu.A., 2019. 124 s.
5. Orlova N. Kulturolohichni zasady navchannia inozemnykh mov u pochatkovii shkoli. *Suchasni tendentsii rozvytku osvity i nauky v interdystsyplinarnomu konteksti. Dialoh kultur yak chynnyk intehratsii*. Materialy IV-yi Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Varshava – Uzhhorod – Kherson : Posvit, 2019. 290 s. S. 120-122.
6. Brown H. Douglas (5th ed.) (2007) *Principles of language teaching and learning*. White Plains, NY : Pearson Education.

Орлова Н. В. Обучение английскому языку в начальной школе: особенности наполнения и организации в контексте новой украинской школы.

В статье проанализированы и обобщены контентные и организационные особенности процесса обучения английскому языку в начальной школе с точки зрения концепции “Новая украинская школа”. Автор допускает, что учет лингвистических, когнитивных, психологических и социокультурных факторов в процессе обучения английскому языку в начальной школе повлияет на его успешность, а также будет способствовать эффективной разработке и производительному внедрению новой за наполнением и формой учебной деятельности. Автором привлекается внимание к важности осведомленности учителей относительно практической значимости принципов коммуникативности, действенности и культурологичности, а также знаний о возрастных особенностях, типах личности и темпераментах

учеников начальных классов для улучшения как процесса, так и результатов обучения английскому языку на этом образовательном уровне. В статье отмечается необходимость создания условий для комплексного усвоения материала с тем, чтобы обеспечить общение на английском языке уже с первых уроков. Учителям нужно осознавать, что оптимальный учебно-воспитательный эффект может быть достигнут лишь тогда, когда материал, который изучается, связан с реальными речевыми-жизненными ситуациями, а ученики уверены в практической ценности и настоящем использовании полученных на уроках знаний.

Ключевые слова: английский язык, личностная ориентированность обучения, начальная школа, Новая украинская школа, организационные и контентные особенности.

Orlova N. V. Teaching the english language to primary school children: organisational peculiarities in the context of the new ukrainian school.

The article has analysed and summarised the content and organisational peculiarities of the English language learning process at primary school in terms of the concept of the "New Ukrainian School". The author has suggested that the inclusion of linguistic, cognitive, psychological and socio-cultural factors in the process of teaching English at primary school will have an effect on its success, and will contribute to the successful development and productive implementation of learning activities new by the content and form. The author has drawn attention to the importance of teachers' awareness of the practical significance of the principles of communicativeness, learners' active role and cultural awareness, as well as knowledge of the age-specific features, types of personality and temperament of primary school children to improve both the process and the results of teaching English at this educational level. The article has emphasised the peculiar character of studying English that consists of learning communication in English, active interaction with English-speaking representatives of other countries, other than just acquiring and mastering certain theoretical knowledge. In this context, the content of teaching English should include material and topics personally valuable for primary school children, real-life situations and material featuring country studies and cultural aspects. Primary school teachers need to comprehend that the best educational effect can be achieved only when the material being studied is associated with real-life situations, and learners are aware of the practical value and everyday use of knowledge obtained during English lessons.

Keywords: the English language, primary school, the concept of the New Ukrainian School, learner-centred teaching, communicative language teaching, active roles of learners, effective implication, educational activities, culture-based language teaching.

УДК 378.011.3-051:[001.102+008]:004

Певсе А. А.

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ

Розкривається сутність поняття «інформаційна культура особистості» крізь призму завдань системи освіти в умовах сучасного етапу розвитку інформаційного суспільства. Описується посилення ролі інформаційної культури в структурі професійно-педагогічної підготовки, визначаються її чинники.

Наголошується на тому, що застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій вимагає нового підходу до визначення інформаційної культури особистості. Зазначається, що інформатизація суспільства впливає на всі сфери життєдіяльності, кардинально змінює стереотип поведінки, образ думок, їхню культуру, тощо. Саме тому процес інформатизації суспільства слід кваліфікувати як нову соціотехнічну революцію, результатом якої стало формування – інформаційного суспільства.

Ключові поняття: інформаційна культура, інформаційний простір, засоби інформаційно-комунікаційних технологій

Процес інформатизації суспільства визначається не тільки рівнем розвитку сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій, але й певною мірою залежить від рівня інформаційної культури як всього соціуму загалом, так і окремої особистості зокрема. Оскільки провідним чинником ефективності інформатизації виступає людський потенціал. Людина з високим рівнем сформованості інформаційної культури має володіти певним комплексом інформаційно-інформатичних та технологічних знань, умінь та навичок: це і володіння основним тезаурусом інформаційної галузі; грамотне формулювання своїх інформаційних потреб і запитів; здатність ефективно і оперативно здійснювати самостійний пошук потрібної інформації за допомогою як традиційних так і нетрадиційних пошукових систем; вміння працювати і обробляти великі обсяги інформації; володіння і дотримання норм і правил «інформаційної етики».

Актуальність цього питання визначається тим, що інформаційна культура особистості